

Visitagudstjeneste Buksnes og Hol

Buksnes kirke 11.2.2018.

Dette hellige evangelium står skrevet hos evangelisten Johannes i det 12. kapittel (v. 20-33).

Jeg vet ikke hva du tenkte på da du kom inn i Buksnes kirke i dag. Kanskje du tenkte på samtalen ved frokostbordet før du kom hit, kanskje tenkte du på kaka du leverte til kirkekaffen, kanskje tenkte du på oppgaven du har i gudstjenesten, kanskje tenkte du på været eller kanskje du kjente at du var trøtt og hadde smerter og håpet dette ville gå bra. Vi kom hit med våre alminnelige liv hver enkelt av oss. Så kom vi inn. Når vi kommer inn i Buksnes kirke og går innover midtgangen går vi mot alteret. Og alterbildet her er en skulptur av Jesus som henger på korset. Vi går bokstavelig talt mot korset. Noen synes det er vanskelig, og særlig barna har spørsmål om hvorfor vi har en død mann hengende i korset Jeg opplevde et slikt spørsmål selv engang, jeg var engel på julegudstjeneste, og en liten gutt utbrøt ganske overrasket:» Det er jo spiker i foten hans, og det er jo blod på ham.» Voksne kan også oppleve korset på alteret her som vanskelig. «Det minner meg så veldig om døden», sa en dame som opplevde en kirkes store kors, «og jeg trenger å bli minnet om det gode når jeg er i kirken». Og de som stiller seg spørrende til kristendommen kan gjerne si: «Hvordan kan dere tro på en korsfestelse, og ha et torturinstrument som hoved symbol?».

Ja korset er hoved symbol i den kristne kirke. Vi har det på gravene våre, vi har det på kirkespiret, vi går med det i smykke rundt halsen for å fortelle hvem vi tror på. I noen muslimske land er det forbudt å ha kors på bygninger, fordi det er et så sterkt tegn på kirke og kristendom.

I teksten fra Johannesevangeliet i dag har vi hørt om at Jesus snakker om døden han skal oppleve. Og hele fastetiden som vi nå er inne i er en vei mot korset og påskens budskap om korsfestelsen. Vi kommer ikke utenom korset i en kristen kirke og en kristen gudstjeneste.

Men når vi kommer inn i Buksnes kirke da, og ser korset, eller også når vi kommer inn i Hol kirke og ser nattverdscenen der Jesus forbereder disiplene på at han skal dø. Hva tenker vi da.? Hva kan Jesu død og korset være for OSS?

Hva kan korset si barnet som kommer hit, eller hva sier korset til den som er redd for døden og kommer hit? Har korset noe å si til oss som kommer med vår velstand og våre vellykkede liv? Eller hva har korset å si til oss når vi ikke strekker til? Jeg tenkte å si litt om akkurat dette i dag.

Hva sier korset til barnet som kommer inn i kirken? Det er sterkt symbol, og for oss alle må det tolkes, så også for barnet, Korset kan skape redsel og uro. Jeg tenker at korset kan hjelpe både barnet til å realitetsorientere seg. Da må vi voksne hjelpe til, Korset symboliserer døden og dødens ondskap. Det er en helt reell del av livet. Når vi ser korset blir vi holdt fast i virkeligheten der ondskapen finnes. Kirken er ikke et sted der det onde skal skjules eller ikke snakkes om, her kan vi snakke sant om livet. Det er ikke slik at vi alltid er glade, barn er heller ikke det. Barn i dag vet mye om ondskapens krefter, om mobbing og vold og utenforskap. Det får vi lov til å ta med inn i kirka også, snakke om det, få hjelp til det. Korset gjør de mørke sidene av livet åpne. Å komme hit til kirken er ikke en flukt inn i en rosa idyll der alt er godt. Det er å komme inn et sted hvor livet blir tatt på alvor. Men korset står i en kirke. Rommet ellers tolker korset. Gullfargen på altertavla, det lyse rommet, spirene som peker oppover. Alt er symboler som setter korset inn i en større ramme enn bare død og ondskap.

Hva sier korset til den som kommer hit og er redd for døden? Det er ikke et tomt kors vi ser her i Buksnes kirke, det er et krusifiks, Jesus henger der ennå. Og nettopp at Jesus henger der på korset er et så sterkt uttrykk for at til og med døden deler han med oss mennesker. Jeg tenker at dette er trygge ord i møte med dødsangsten. Vi tror på en Gud som deler døden med oss, som har gått foran oss, som kjenner hva det vil si å være redd for døden, være i døden. Dikteren Kolbein Falkeid sier dette så godt:

«Døden er ikke så skremmende som før

Folk jeg var glad i

Har gått foran og kvistet løype

De var skogskarer og fjellvante

Jeg finner nok fram».

Jesus har gått foran, han har gjort vår grav til sin. Det spesielle med den kristne gudsforståelse er jo nettopp at vi tror at Jesus viser oss Gud, er bildet av Gud.

Vi er ikke alene i verden. Vi er aldri alene i verden. Dette er kanskje none av det viktigste budskapet vi som kirke har til mennesker i nød.

Men hva har korset og si til oss som kommer hit og er sånn passe vellykket. Livet er bra og vi klarer oss vel. Hva har korset å si til oss nordmenn som lever på en velstandsøy i verden? Korset der Jesus henger handler om et menneske som gir seg selv. Det er en tjener for menneskeheten som henger der. Vi hørte det fra profeten Jesaja i dag, denne teksten kalles for å handle om Herrens lidende tjener, Og i den kristne kirke leser vi den som en profeti om Jesus: «Sannelig våre sykdommer tok han, våre smerter bar han». Jesus ble en tjener. En som GIR. Og til oss som har det stort sett greit i livet er korset en sterk oppfordring om å gi, gi av vårt liv, av vår tid, være en tjener. Ja dette er faktisk ikke bare en oppfordring til den som synes å ha noe å gi. Slik Jesus tjente sitt medmenneske ligger det som en dyp forståelse av å være kristen: Vi er kalt til å tjene, til å være noe godt for vårt medmenneske. På korset henger min lidende bror i verden. På korset henger det ensomme menneske, det ødelagte barnet fra krigen i Syria, den syke tiggeren på gata utenfor våre butikksentre. På korset henger vår bror. Noen ganger er det jeg selv som er ett med Kristus på korset og trenger tjeneste fra andre. Andre ganger er det mitt medmenneske som henger der og trenger meg.

Korset representerer en motkultur i verden. I en kultur hvor vi er så opptatt av individuell velstand, av å realisere akkurat det jeg synes er rett, av materiell vekst, i en slik kultur vil korset alltid være et motsigelsens tegn: Korset kaller oss til tjeneste. Ikke til selvutslettelse, men til tjeneste. Jesus selv er vårt forbilde.

«Du er du og du duger» synger vi i en barnesang. Da den ble vanlig for snart 40 år siden var det revolusjonerende. I kirken hadde vi ikke hørt så mye om at vi duger, vi hadde hatt stor vekt på at vi var syndige mennesker som trengte tilgivelse og frelse. Sett i lys av dette var denne enkle barnesangen befriende og viktig. Men det er en annen side av livet også. Erkjennelsen av å ikke mestre livet, av å trå feil, av å ikke elske nok, den er det mange som har. Og denne erkjennelsen er jo ikke bare en konsekvens av barndom og miljø og mennesker som har gitt oss mindreverdighetsfølelse. Det er et alvor i livet som ligger i dypet av vår sjel, en anelse om at det er noe i meg som ikke har den ultimate kjærlighets kraft og mulighet. Kanskje er det det Bibelen kaller synd. Synd er ikke en moralsk kategori. Synd er brudd på den totale kjærligheten, den totale tjenesten for andre. Korset er stedet for å komme med denne

erkjennelsen, stedet der vi møter den store tjener som tilgir og gir oss nye sjanser. Med Bibelens egne ord sier vi at korset er forsoningens sted. Og på en for oss uforståelig måte er det Jesu død som gir forsoningen kraft. På alterkledet her i Buksnes er det et sterkt symbol på det: Der er det pelikanmoren som gir liv til barna sine ved at hun hakker seg selv til blods til hun selv dør, men de får livet tilbake. Dette er et sterkt symbol på Jesus, og et av de meget får kvinnelige Kristusbilder i kristen tradisjon. Og det er et så sterkt bilde på den totale kjærlighet, den som Jesus gir gjennom korsdøden.

Svært ofte kommer gravfølger inn i denne kirken, båra med den døde står under korset, alle er vendt mot Jesus som henger der. Selv om det er den lidende Jesus som henger på korset i Buksnes kirke, vet vi at hans død var mer enn lidelse. For døden peker mot oppstandelsen. Jesus ble jo ikke på korset, og heller ikke i graven, men han seirer over døden. For den som kommer hit som død i båra eller som sørgende er budskapet det samme som vi synger i en av de nye julesalmene: «Fra krybben til korset gikk veien for deg, slik åpnet du veien til himlen for meg».

Jeg tror vi trenger korset. Uten korset blir kristendom bare oppfordringer til det gode. Med korset forankrer vi troen og vårt liv i dødens og virkelighetens verden, og gjennom korset får vi både kraft til å leve og til å tro på håpet.

Kan jeg forstå korset og Jesu korsfestelse? Jeg tror ikke det. Men jeg kan ta det imot. Det er derfor vi er her i kirken. Det er derfor vi har kirken.

Ævfosodhåsvoeobesgfetea